

Forslag

til

Lov om ændringer i lov om telekommunikation m. m. ved radio.

Fremsat den 3. april 1962 af *ministeren for offentlige arbejder.*

I lov nr. 188 af 12. april 1949 om telekommunikation m. m. ved radio foretages følgende ændringer:

1. I § 1 ændres stk. 3 til stk. 4, og som nyt stk. 3 indsættes:

„Stk. 3. Der må ikke oprettes, drives eller bruges radiospredningsstationer på det åbne hav eller i luftrummet derover.“

2. I § 7 indsættes som nyt stk. 2, 3 og 4:

„Stk. 2. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab el. lign., kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Stk. 3. For så vidt angår de i § 1, stk. 3, omhandlede lovovertrædelser finder borgerlig straffelovs regler om medvirken kun anvendelse med hensyn til

- 1) den, der medvirker til oprettelse eller økonomisk eller teknisk drift af den station, der bruges eller er bestemt til at bruges til radiospredning i strid med bestemmelsen,
- 2) den, der i ejerens eller brugerens tjeneste medvirker til radiospredning fra den pågældende station,

3) den, der medvirker til radiospredning ved økonomisk eller teknisk bistand, ved bestilling af udsendelser over stationen, ved optagelse eller formidling af ordrer herpå, ved at lede optagelsen af programmer, ved deltagelse på fartøjet i udsendelser, ved at stille lokaler eller tekniske hjælpemidler til rådighed eller ved levering eller transport af betydning for radiospredningen.

Stk. 4. Overtrædelse af § 1, stk. 3, hører under dansk straffemyndighed, uanset om betingelserne i borgerlig straffelov §§ 6-9 er opfyldt. Handlinger, foretaget uden for den danske stat, er dog kun undergivet dansk straffemyndighed, såfremt

- 1) radiospredningsstationen oprettes eller drives med henblik på eller bruges til radiospredning, som må antages bestemt til modtagning på dansk område, eller som forstyrrer radiomodtagning på dansk område, eller
- 2) gerningsmanden har dansk indfødsret eller bopæl i den danske stat eller har indfødsret eller bopæl i Finland, Island, Norge eller Sverige og opholder sig her i landet.“

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget er udarbejdet på grundlag af forhandlinger mellem ministeriet for offentlige arbejder i Danmark, kommunikationsdepartementerne i Finland og Sverige og kirke- og undervisningsdepartementet i Norge, under hvilke der er opnået enighed om at søge tilvejebragt en i det væsentlige ensartet lovgivning i de pågældende lande om de såkaldte „piratsendere“. Nogenlunde samtidig med fremsættelsen af nærværende lovforslag fremsættes lignende lovforslag i Finland, Norge og Sverige.

Om baggrunden for lovforslaget bemærkes, at de såkaldte „piratsendere“ er oprettet og drives uden for nogen stats territoriale område i strid med bestemmelserne i det internationale radioreglement (Genève 1959), artikel 7, § 1 (bestemmelse nr. 422) og artikel 28, § 6 (bestemmelse nr. 962), der er sålydende:

Nr. 422: Etablering og benyttelse af radiospredningsstationer (radiofoni og fjernsynsstationer) om bord i skibe, luftfartøjer eller enhver anden form for flydende eller luftbårne objekter uden for nationale territorier er forbudt.

Nr. 962. Det er forbudt bevægelige stationer på søen eller over søen at udføre radiospredningstjeneste.

Det internationale radioreglement, der slutter sig til den internationale telekommunikationskonvention (Genève 1959), er tiltrådt af praktisk taget alle stater.

Hertil slutter sig en rekommandation fra den internationale radiokonference i Genève 1959 og en henvendelse af 15. juni 1960 fra den europæiske radiofoniunions præsident, der begge går ud på at henstille til medlemsadministrationerne at anmode deres respektive regeringer om at tage de nødvendige skridt til at forhindre eller standse „piratvirksomhed“.

Om begrundelsen for radioreglementets foran citerede bestemmelse og de nævnte rekommandationer fremhæves, at det anvendelige radiospektrum efter sin natur kun frembyder begrænsede pladsmuligheder. Da radiobølgerne udbreder sig uanset landgrænser, er international koordination og kontrol med alle radiosendere nødvendig for at opnå den mest effektive udnyttelse af radiospektret og undgå gensidige forstyrrelser. Der er da også ved internationale aftaler — for radiofoni og fjernsyn ved frekvensplaner for det europæiske område — disponeret over hele det til rådighed stående frekvens-

spektrum til brug for landenes eksisterende og planlagte stationer. De ganske beskedne muligheder, der måtte være for etablering af stationer ud over de i planerne anførte, er påregnet udnyttet efter bestemte regler til landenes i øjeblikket uforudselige behov. Der er således ingen reel mulighed for „østerfrihed“.

Der har under de nordiske drøftelser været enighed om, at en lov, der tilsigter at bringe „piratsendernes“ virksomhed til ophør, ikke med rimelig sikkerhed kan forventes at ville opnå sit formål, med mindre den gør virksomheden strafbar. Efter forslaget kriminaliseres oprettelse og drift af „piratsendere“ generelt, medens der dels af praktiske grunde dels af hensyn til opnåelse af størst mulig nordisk ensartethed kun sker kriminalisering af visse former for medvirken, således at den almindelige regel i straffelovens § 23 i et vist omfang fraviges.

Til lovforslagets enkelte bestemmelser bemærkes følgende.

Til nr. 1.

Bestemmelsen forbyder i overensstemmelse med radioreglementets oven for citerede bestemmelser (nr. 422 og 962) enhver oprettelse, drift eller brug af radiospredningsstationer på det åbne hav eller i luftrummet derover.

Ejeren og brugeren af stationen, for selskabers vedkommende også direktør og bestyrelsesmedlemmer, omfattes som gerningsmænd af bestemmelsen, der må sammenholdes med bestemmelsen om medvirken i forslaget til § 7, stk. 3, og bestemmelsen om dansk straffemyndighed i forslaget til § 7, stk. 4, jfr. bemærkningerne til disse bestemmelser nedenfor.

Til nr. 2.

Efter den gældende regel i telekommunikationslovens § 7, der efter forslaget bliver § 7, stk. 1, kan overtrædelser straffes med bøde, ligesom ulovligt anbragte eller benyttede anlæg og apparater kan konfiskeres. Det følger af borgerlig straffelovs § 19, at både forsætlige og uagtsomme overtrædelser kan straffes.

Ad § 7, stk. 2.

Da eventuelle overtrædelser kan påregnes også at blive begået af aktieselskaber og lignende, findes det rimeligt at foreslå en bestemmelse, hvorefter der kan pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Efter sin placering vil bestemmelsen også

gælde overtrædelse af de allerede bestående bestemmelser i telekommunikationsloven.

Ad § 7, stk. 3.

Bestemmelserne om strafbar medvirken er i overensstemmelse med vedtagelserne under de nordiske forhandlinger.

Bestemmelsen i § 7, stk. 3, nr. 1, dækker al medvirken til oprettelse eller økonomisk eller teknisk drift af den pågældende station. Ved udtrykket „økonomisk eller teknisk drift“ sigtes til den almindelige opretholdelse og vedligeholdelse af stationen, men ikke til medvirken til radiospredningen, jfr. stk. 3, nr. 2-3. Bestemmelsen omfatter eksempelvis den, der stiller fartøj til rådighed, eller ved finansiering, leverancer, transport eller personligt arbejde, herunder administration, medvirker til stationens oprettelse eller drift.

Medvirken til radiospredningen omhandles i forslaget til § 7, stk. 3, nr. 2-3, der sonder imellem, om den pågældende har en sådan tilknytning til senderen, at han er ansat i ejerens eller brugerens tjeneste, eller dette ikke er tilfældet. I førstnævnte tilfælde er al medvirken til radiospredningen strafbar, hvad enten den består i administration — herunder optagelse af ordrer på annoncer — programproduktion, deltagelse i udsendelserne som speaker eller andet, jfr. stk. 3, nr. 2. Har den pågældende ikke en sådan tilknytning til senderen, er det kun de nærmere i stk. 3, nr. 3, angivne former for medvirken, der kan straffes. Ved ansættelse i ejerens eller brugerens tjeneste sigtes til ansættelse i henhold til tjenestekontrakt. Herved forstås i almindelighed aftale, hvorved en person forpligter sig til mod vederlag at arbejde i en andens tjeneste, d. v. s. således at han ialfald med hensyn til arbejdets udførelse underordnes arbejdsgiverens ledelse. Begrebet forudsætter et vist underordningsforhold. Tjenestekontrakt foreligger klare, når den indgås for en vis længere tid. Der foreligger i almindelighed ikke tjenestekontrakt, når aftalen ikke går ud på, at den pågældende skal stille sin arbejdskraft til rådighed for en tid, men på, at han skal udføre et bestemt afgrænset arbejde. Afgrænsningen i nr. 2 får navnlig betydning for medvirken i form af deltagelse i udsendelserne. Den tilsigter uden for det strafbares område at holde den fjernere medvirken, der ydes ved deltagelse i udsendelserne af personer, der lader sig interviewe, deltager i konkurrencer, holder foredrag, optræder eller lignende. Der vil her typisk være tale om en sådan løsere tilknytning til senderne, at bestemmelsen i nr. 2 ikke er anvendelig, og man undgår herved også vanskeligheder med hensyn til beviset

for, at de subjektive betingelser for at straffe er til stede. Enhver, der ombord på selve fartøjet deltager i udsendelser, kan dog straffes i medfør af bestemmelsen i stk. 3, nr. 3.

Forslaget i stk. 3, nr. 3, fastlægger, i hvilket omfang medvirken til radiospredning kan straffes, når der ikke er tale om en person, der er ansat i ejerens eller brugerens tjeneste. Bestemmelsen rammer nærmere angivne former for medvirken og tilsigter blandt andet at fjerne det økonomiske grundlag for radiospredningen. Udtrykket „økonomisk bistand“ omfatter således aktietegning, långivning og anden finansiering, og udtrykket „bestilling af udsendelser“ sigter fortrinsvis til annoncerne. Ved „optagelse eller formidling af ordrer herpå“ sigtes navnlig til personer, der indsamler annoncer, og til annonce- og reklamebureauer. Optagelse af programmer må antages i almindelighed at kunne rammes efter bestemmelsen i nr. 2. Hvis dette undtagelsesvis ikke måtte være tilfældet, vil den, der yder teknisk bistand til optagelsen eller leder denne, være omfattet af nr. 3. Udtrykket „stille lokaler eller tekniske hjælpemidler til rådighed“ omfatter både salg og udlejning eller lignende, og tilsigter at hindre, at senderne kan få eller opretholde kontorer eller studier m. v. Udtrykket „levering eller transport af betydning for radiospredningen“ dækker f. eks. nyhedsmateriale, manuskripter, grammofonplader og lydbånd. Bestemmelsen tilsigter blandt andet at bidrage til, at senderne ikke kan få materiale til optagelse af programmer, og at optagne programmer ikke når ud til senderen.

Ad § 7, stk. 4.

Bestemmelsen fastlægger jurisdiktionskompetencen.

Handlinger begået på dansk område er herefter under alle omstændigheder undergivet dansk straffemyndighed, uanset hvor gerningsmanden hører hjemme, og uanset om piratsenderen er rettet mod dansk eller fremmed område. Dette er i overensstemmelse med den almindelige regel i straffelovens § 6.

Når handlingen er begået uden for dansk område, må der sondres imellem, om piratsenderen krænker danske interesser ved enten at være rettet mod dansk område eller ved at forstyrre radiomodtagning på dansk område, eller om den krænker fremmede interesser.

Er senderen rettet mod eller forstyrrer radiomodtagning på dansk område kan handlinger foretaget på det åbne hav eller i udlandet straffes uanset gerningsmandens tilhørsforhold, jfr. § 7, stk. 4, nr. 1.

Dette følger antagelig allerede af straffelovens §§ 8 og 9, men for at afskære tvivl anses det for rigtigst i lovforslaget at optage en bestemmelse, der udtrykkeligt præciserer, at forholdet er undergivet dansk straffemyndighed.

Er „piratsenderen“ rettet mod fremmed område uden at forstyrre radiomodtagning på dansk område, kan handlinger begået på det åbne hav eller i udlandet kun straffes, hvis de er begået af en af de i straffelovens § 7 nævnte personer, jfr. forslagets

stk. 4, nr. 2. Forslaget afviger fra straffelovens § 7 derved, at det ikke er en betingelse, at handlingen, hvis den er foretaget uden for nogen stats folkeretligt anerkendte område, kan straffes med højere straf end hæfte, eller at den, hvis den er foretaget inden for sådant område, er strafbar efter gerningsstedets lovgivning. Bestemmelsen må antages navnlig at få betydning for så vidt angår „piratsendere“, der er rettet mod de andre nordiske lande.